

Vyhodnocení prověřovacích cvičení v nemocnicích zřizovaných Krajem Vysočina v r. 2010 a 2011

Koncem roku 2009 hejtman kraje MUDr. Jiří Běhounek na jednání Bezpečnostní rady kraje předložil návrh reálně prověřit připravenost nemocnic zřizovaných Krajem Vysočina formou prověřovacích cvičení ve smyslu zákona č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Na základě usnesení č. 03/01/2010/BRK z jednání Bezpečnostní rady Kraje Vysočina č. 1/2010, konané dne 04. 02. 2010 byl odborem zdravotnictví zpracovaný Plán prověřovacích cvičení. Plánovaná prověřovací cvičení si dala za cíl reálně ověřit připravenost zdravotnických zařízení – nemocnic zřizovaných krajem Vysočina, schopnost reagovat podle zpracovaných Traumatologických plánů na vznik mimořádné události spojené s velkým počtem raněných a zajistit v potřebném rozsahu neodkladnou nemocniční zdravotní péči.

Prověřovací cvičení:

Prověřovací cvičení mají za cíl reálně prověřit připravenost a akceschopnost zdravotnických zařízení na mimořádné události a krizové situace. Jsou to cvičení předem neohlášená, a že se jedná o prověřovací cvičení, se účastníci dozvídají teprve po vyhlášení. Prověřovací cvičení v kraji je oprávněný nařídit i hejtman kraje.

Je potřeba zdůraznit že provedení prověřovacího cvičení je nejvyšší formou prověrky systému a má mu předcházet dlouhodobější systematická příprava metodou step by step, tedy postupně školení (např. čtení identifikační karty ZZS), metodické nácviky, dílčí nácviky jednotlivých prvků, společná cvičení až po taktická a komplexní taktická cvičení.

Přípravě těchto prověřovacích cvičení byla odborem zdravotnictví (OZ) věnovaná velká pozornost. Pro objektivní hodnocení a získání maximálního objemu relevantních informací byla zpracovaná Metodika prověřovacích cvičení, jednotná hodnotící tabulka a Check – List (hodnotící dotazník). Při přípravě spolupracovali Zdravotnická záchranná služba kraje Vysočina, p.o., předseda Bezpečnostní komise Rady Kraje Vysočina a vedoucí oddělení krizového řízení a bezpečnosti Krajského úřadu.

Standardní simulovaná situace a obligatorně prověřované činnosti

Prověřovaná byla standardní simulovaná situace:

- vyhlášení tísňové výzvy dispečerem ZOS ZZS, 15,00 h., všední den
- srážka 2 autobusů cca 20 km od nemocnice
- operační středisko Zdravotnické záchranné služby kraje Vysočina, p.o žádá příjem a ošetření celkem 20 raněných:
 - 11 lehce, 7 středně těžce raněných a 2 těžká polytraumata
 - požadovaná doba návozu prvních pacientů do nemocnice do 3/4 hod. po nahlášení
- cvičení je prováděné bez identifikačních karet ZZS a bez figurantů
- ve všech případech se jedná o předem neohlášená cvičení.

Obligatorně prověřované činnosti nemocnice:

- způsob aktivace Traumatologického plánu
- vytvoření příjmových pracovišť nemocnice
- svolání řídicí skupiny (krizového štábu) nemocnice a kontrola jeho dokumentace, organizační a jednacích řád, Traumatologický plán, Plán krizové připravenosti
- způsob a reálnost svolání potřebného personálu z jednotlivých oddělení nemocnice
- při svolání mimo pracovní dobu pouze prověřit možnost a čas nástupu na

- pracoviště, bez samotného nástupu na pracoviště, se zpětným nahlášením do jaké doby je pracovník schopný se dostavit
- aktuální kapacita nemocnice a nárůst v časové ose 3 a 6 hodin
 - komunikace s operačním střediskem ZZS:
 - prověření výzvy
 - nahlášení aktuální kapacity nemocnice
 - možnost navýšení kapacity nemocnice pro příjem pacientů z hromadného neštěstí v časové ose.

Řídící skupina (krizový štáb) nemocnice dokládá personální a věcnou realnost:

- vytvoření příjmových a třídících skupin a příjmových ambulancí
- vytvoření operačních skupin a příprava operačních sálů
- připravenost komplementu, rentgenu, laboratoří aj.
- volná lůžková kapacita ventilovaných a ostatních lůžek chirurgie
- možnost rozšířené lůžkové kapacity dalších oddělení, reprofilizace, propuštění pacientů u kterých to dovoluje zdravotní stav do domácího léčení
- průběžné doplňování informací o stavu personálu na jednotlivých odděleních
- stav léčiv a zdravotnického materiálu, krevních derivátů, infuzních roztoků, atd.
- logistické zabezpečení (pitný a stravovací režim, regulaci dopravy, atd.).

Hodnocení cvičení

Hodnotící skupina:

K hodnocení cvičení byla určena skupina nezávislých rozhodčích ve složení:

- řídicí prověřovacích cvičení - pověřený pracovník OZ Ing. Tomáš Halačka
- zástupci odboru zdravotnictví krajského úřadu:
 - Ing. Soňa Měrtlová a David Talpa, DiS.
- zástupce ZZS, náměstkyně ředitele MUDr. Edita Richterová
- předseda Bezpečnostní komise Rady Kraje Vysočina Jan Slámečka
- vedoucí oddělení krizového řízení a bezpečnosti Krajského úřadu (OKŘB KrÚ) Ing. Jan Murárik.

Hodnotící skupina byla vždy vybavena plnou mocí hejtmána k provedení prověřovacího cvičení. Úkolem hodnotící skupiny bylo zhodnotit:

- realnost Traumatologického plánu
- připravenost a akceschopnost lidských a materiálních zdrojů nemocnice k řešení simulované mimořádné události dle deklarované kapacity nemocnice
- součinnost složek nemocnice podílejících se na cvičení
- reálně zhodnotit kapacitní možnosti nemocnice pro mimořádné události
- ve vyhodnocení určit termín vyřešení zjištěných nedostatků a případnou úpravu Traumatologického plánu nemocnice.

Přehled proběhlých cvičení:

- 16. 11. 2010 - Nemocnice Havlíčkův Brod, p.o.
- 30. 5. 2011 - Nemocnice Jihlava, p.o.
- 6. 6. 2011 – Nemocnice Nové Město na Moravě, p.o.
- 24. 10. 2011 - Nemocnice Třebíč, p.o.
- 21. 11. 2011 - Nemocnice Pelhřimov, p.o.

Zápisy ze cvičení byly vždy zpracované celou skupinou na základě zjištění jednotlivých hodnotících a byly doplněny kopiemi autentických materiálů (vyplněné tabulky svolání, označení pracovišť, vyplněná přijímací dokumentace apod.). Velmi důležité bylo prvotní okamžité vyhodnocení cvičení se zúčastněným managementem nemocnice. V následujícím písemném zápisu byly uvedeny konkrétní poznatky z cvičení, včetně konkrétních

termínovaných opatření. Součástí zápisu je jednotná hodnotící tabulka. Zápisy byly vždy zaslány k vyjádření jednotlivým ředitelům nemocnic. S obsahem zápisů a zjištěnými skutečnostmi vedení prověřovaných nemocnic souhlasilo a vyjadřovalo vůli se dále touto oblastí zabývat. V žádné prověřované nemocnici nebyly v průběhu cvičení zjištěny zásadní nedostatky při řešení dané situace. Všechny nemocnice mají zpracovány funkční Traumatologické plány a jsou schopné dle nich situaci hromadného příjmu s velkým počtem raněných efektivně řešit a zajistit v potřebném rozsahu neodkladnou nemocniční zdravotní péči. Je zřejmé že se management nemocnic touto problematikou trvale zabývá. Kladně se projevuje dlouhodobá, několikaletá příprava personálu nemocnic v této oblasti. Se zápisem ze cvičení je ale nutné dále pracovat a dále řešit nedostatky a navrhovaná opatření.

Příklady „dobré praxe“

V hodnocených nemocnicích hodnotící skupina zjistila příklady „dobré praxe“, které doporučuje ostatním nemocnicím tvořivě aplikovat.

P.č.	Dobrá praxe	Kde zjištěno
1.	Vyrozumění a svolání personálu potřebného k řešení dané situace, automatizovaným systémem svolávání na bázi zasílání SMS zpráv s indikací odpovědi.	Nemocnice Havlíčkův Brod, p. o.
2.	Systém svolávání řešen několika způsoby (telefony, pevná linka, mobilní telefony, pager, intranet, vnitřní rozhlas, osobně apod.), řešit zpětnou vazbu.	Nemocnice Pelhřimov, p. o.
3.	Systém svolávání personálu v PC zobrazen jenom centrálně, ale také přímo na PC těm, kteří s ním potřebují dále pracovat.	ZZS Kraje Vysočina, p. o.
4.	Označení klíčových pracovníků a skupin reflexními vestami, nápisy apod.	Nemocnice Třebíč, p. o.
5.	Logistické zabezpečení pohybu vozidel a osob v areálu nemocnice.	Nemocnice Třebíč, p. o. Nemocnice Pelhřimov, p. o.
6.	Využití možností nemocničního informačního systému k získávání on-line informací + centrální rozhlas.	Nemocnice Pelhřimov, p. o.
7.	Funkční příjmové sety pro rychlý příjem zraněných, vyřešena identifikace zraněných, náhradní dočasné rodné číslo.	Nemocnice Jihlava, p. o.
8.	Logistické zabezpečení - informační tabule a označení pracovišť s reflexní vrstvou, evakuační karty a další potřebné pomůcky a materiál.	Nemocnice Třebíč, p. o.
9.	Materiální, technická a informační připravenost pracoviště řídicí skupiny - tabule (flipchart), předpřipravené podklady pro vyhodnocení akceschopnosti personálu zajišťujícího aktivaci Traumaplánu, přehled prostředků pro zahájení činnosti pro příjem pacientů pro hromadné neštěstí. On line využívání možností nemocničního informačního systému, při získávání potřebných informací z rozhodujících pracovišť a komplementu, včetně upřesnění volná kapacita lůžkového fondu s možností navýšení za 3 a za 6 hodin.	Nemocnice Třebíč, p. o.

Hodnotící skupina navrhuje dále řešit několik oblastí, kde je nutné zvýšit efektivitu činností, materiálové vybavení a přiměřeným způsobem sjednotit činnosti nemocnic.

Jedná se zejména o oblasti:

- vyrozumění a svolání personálu potřebného k řešení dané situace, doporučujeme vytvořit automatizovaný systém vyrozumění a svolávání na bázi zasílání SMS zpráv v stávajících nemocničních informačních systémech dle fungujícího modelu v Nemocnici Havlíčkův Brod,

p.o. (nutná koordinace krajským úřadem). Stávající systémy vyrozumění a svolání pomocí telefonů apod. využít jako záložní způsob v případě výpadku hlavního systému

- rychlé a efektivní ustanovení a činnost přijímacích a třídících týmů v nemocnici, vybavení jednotnými přijímacími sety dokumentace
- materiální vybavení pracoviště řídicí skupiny nemocnice, připravená dokumentace a pomůcky usnadňující řízení dané situace a přijímání potřebných dokumentů
- vhodně zvolit místnost pro práci krizového štábu (velikost, pracovní prostor, připojení k NIS, internetu, flipchar, telefonické spojení, srozumitelná dokumentace a evidence dat
- komunikace mezi jednotlivými pracovními skupinami navzájem a s řídicí skupinou nemocnice
- opatření nemocnic proti vniknutí „zvědavců“ a jiných nežádoucích osob narušujících řešení dané situace

Realizace navrhovaných opatření, kromě zavedení automatizovaného systému vyrozumění a svolání), nevyžaduje zásadní finanční nároky, lze je řešit z provozních prostředků nemocnice. Je však nutné dále pokračovat v cílevědomém, dlouhodobém a systematickém úsilí managementu nemocnic a toto úsilí v potřebném rozsahu ze strany zřizovatele koordinovat.

Návrh unifikace a zavedení automatizovaného systému vyrozumění a svolání personálu nemocnic potřebného k řešení dané situace, navrhuje hodnotící skupina projednat s odborem informatiky krajského úřadu a provozovatelem již zavedeného systému v nemocnici Havlíčkův Brod.

Závěr:

Provedení prověřovacích cvičení splnilo svůj účel. Celkové hodnocení provedených prověřovacích cvičení vyznívá kladně. Je zřejmé, že se management nemocnic této problematice věnuje odpovědně a nepodceňuje nutnost krizové připravenosti nemocnic. Z dílčích hodnocení jednotlivých prověřovacích cvičení (u nichž se podařilo zachovat hlavní rys prověřovacího cvičení – neohlášenost a překvapivost) vyplývá, že nemocnice zřizované Krajem Vysočina věnují vypracování, prověřování a nácviku TP velkou pozornost.

Se získanými informacemi je nutné dále pracovat a použít je k zefektivnění činnosti nemocnic v oblasti krizové připravenosti. Většinu opatření přitom lze realizovat s poměrně malými finančními náklady, které je každá nemocnice schopná uhradit ze svých provozních položek.

Všechny prověřené nemocnice jsou schopny plnit požadované úkoly související s realizací Traumatologických plánů.